

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

ECO/410
Vagyoni egyenlőtlenségek Európában

VÉLEMÉNY

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

**Vagyoni egyenlőtlenségek Európában: a tőkéből és a munkából származó jövedelmek
megoszlása a tagállamokban**
(saját kezdeményezésű vélemény)

Előadó: **Plamen DIMITROV**

Közgyűlési határozat:	2016. 09. 22.
Jogalap:	Az eljárási szabályzat 29. cikkének (2) bekezdése saját kezdeményezésű vélemény
Illetékes szekció:	„Gazdasági és monetáris unió, gazdasági és társadalmi kohézió” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2017. 09. 07.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2017. 12. 06.
Plenáris ülés száma:	530.
A szavazás eredménye: (mellette/ellene/tartózkodott)	188/30/23

1. Következtetések és ajánlások

- 1.1 Az EGSZB úgy véli, hogy a jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenségek az EU-ban gazdasági és társadalmi kihívássá váltak, melyet megfelelő eszközökkel nemzeti szinten, uniós szintű fellépések támogatásával kell kezelni. Nagyobb jelentőséget tulajdonítunk az akár európai, akár világszinten jelentkező jövedelmi egyenlőtlenségeknek. Az EGSZB azonban hangsúlyozza, hogy figyelmet kell fordítani a vagyoni egyenlőtlenségekre is, melyek sokkal nagyobb mértékűek tudnak lenni, és hatásaik is hosszabb távra szólnak. Ezért tisztázni kell ezeknek az egyenlőtlenségeknek az okait és meghatározó tényezőit, és politikai megoldásokat kell kidolgozni a kezelésükre.
- 1.2 Alaposan elemezni és értékelni kell az Unión belüli vagyoneeloszlás pontos természetét, és kellő időben megelőző intézkedéseket kell hozni az olyan negatív következmények elkerülése érdekében, mint például a „középosztály” gyors eltűnése, illetve annak megelőzésére, hogy egyre több ember tartozzon a „dolgozó szegények”, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett népesség kategóriájába. A piacgazdaságot nemcsak az erőteljes gazdasági növekedés eszközének, hanem a társadalom számára fontos célok eléréséhez szükséges eszköznek is kell tekinteni.
- 1.3 A fiskális politika a legfontosabb olyan eszköz, mellyel a tagállamok elő tudják mozdítani a hozzáadott érték igazságos újraelosztását a társadalom egésze számára. Az adózásra és a szociális transzferekre vonatkozó politikákkal együtt az oktatás, a képzés és a munka közti átmenetet megkönnyítő, aktív munkaerőpiaci politikákat is a középpontba kell helyezni. Az EGSZB azt ajánlja, hogy a tagállamok mielőbb hajtsanak végre olyan intézkedéseket, melyekkel csökkenteni lehet az egyenlőtlenséget, és gondoskodni lehet az új hozzáadott érték igazságos újraelosztásáról a társadalom egészében.
- 1.4 Az EGSZB szerint a társadalmi juttatások és a szociális támogatás jól működő rendszerére van szükség. Az újraelosztás mint kompenzációs mechanizmus nagymértékben ellensúlyozhatná a piaci rendszer hiányosságait. A közjavakat (szociális infrastruktúra, közérdekű szolgáltatási létesítmények stb.) fejleszteni kellene, és úgy kellene tekinteni rájuk, mint az egyenlőtlenségek kezelésének eszközeire. Ami az adóbevételeket illeti, a munkaalapú adózásról át kell helyezni a hangsúlyt a vagyonalapú adózásra úgy, hogy az öröklésre és a tőkejövedelemre vetnek ki adókat.
- 1.5 A vagyon felhalmozódása jelentős hatalomkoncentrációhoz is vezet, amely számos formában megjelenhet, köztük a verseny torzulásában. Az EGSZB szerint az intenzív gazdasági növekedés döntően fontos ahhoz, hogy csökkenteni lehessen a szegénységet és a vagyoni egyenlőtlenségeket, ezért azt ösztönözni kell a strukturális és kohéziós alapok jobb felhasználásával, a vállalkozás ösztönzésével, a verseny védelmével, kkv-kat támogató programokkal, valamint a nők és hátrányos helyzetűek megkülönböztetését megakadályozó programok végrehajtásával.

- 1.6 Az EGSZB vitatja az Európa 2020 stratégia keretében folytatott jelenlegi, a szegénységre kiemelt hangsúlyt fektető uniós szakpolitika hatékonyságát. Célravezetőbb politikai támogatásra van szükség, hogy a tagállamok elegendő támogatást kapjanak az egyre romló egyenlőtlenségi tendencia kezeléséhez. Az elmúlt néhány évben összességében növekedett a szegénység¹, erőteljesebb fellépéssel kell tehát küzdeni ellene. Olyan szakpolitikák kidolgozására van szükség szupranacionális, európai szinten, amelyek egy integrált megközelítés alkalmazásával előmozdítják az inkluzívabb növekedést. A szociális jogok európai pillérét sokkal szorosabban össze kell kapcsolni az európai szemeszterrel, az idevonatkozó politikáknak pedig összhangban kell lenniük az Európa 2020 stratégiával, hogy valóban el lehessen érni a benne foglalt európai és nemzeti szintű célkitűzéseket.
- 1.7 Emellett a szociális védelemhez kötődő, célzott munkaerőpiaci intézkedésekre is szükség van. Mivel a rendkívüli mértékben változó munkahelyek védelme nem mindig megvalósítható, inkább a foglalkoztatást kell elősegíteni és a munkaerő védelmére kell helyezni a hangsúlyt. Rendkívül fontosak az olyan minimális szociális normák, amelyek garantálják a tisztességes fizetést és munkakörülményeket. A pályamódosítások megkönnyítésére, ezzel egyidejűleg pedig a közös munkavállalói és szociális jogok biztosítására kell helyezni a hangsúlyt, beleértve a szakszervezetbe történő belépés jogát, valamint a kollektív tárgyaláshoz való jogot.
- 1.8 Az EGSZB véleménye szerint a bevételekkel és vagyonnal kapcsolatos adatok szisztematikus nyomon követése, továbbá az ilyen adatok összesítésének lehetővé tétele érdekében egy átlátható rendszert kell létrehozni. Ez egyrészt hatékonyabbá teszi az adminisztrációt, másrészt pedig elősegíti a tagállami vagyoneeloszlással kapcsolatos statisztikai információk összegyűjtését. Ebben fontos szerepe lenne a vállalati részvényesek európai szintű nyilvántartása létrehozásának.

2. Háttér

- 2.1 A vagyoni egyenlőtlenségek Európában már nagyon régóta jelen vannak. Ezek történelmi folyamatokból erednek, amelyek az euróvezet létrehozása után sem álltak le, mivel a gazdasági versenyképességi tényezők eltérő szintjei állandó belső és külső egyensúlyzavarokhoz vezetnek. Ezeket a tényezőket – köztük az ár/költség szempontokat – jelenleg csak súlyosbítják az EU előtt álló nagy politikai kihívások, amilyen például a terrorizmus, a populizmus, a nemzeti választások, illetve gazdasági oldalról a beruházások alacsony szintje, az alacsony növekedés, a magas munkanélküliség, a demográfiai változás, valamint Európa pozíciója a kereskedelem és a digitalizáció terén dúló új nemzetközi hatalmi versengésben.
- 2.2 Egyértelműen el kell különíteni a jövedelmi egyenlőtlenséget a vagyoni egyenlőtlenségtől, mivel az utóbbinak hosszabb távú hatása van, ezért mindenképpen részletesebb vizsgálatra szorul. A vagyon jellemzően sokkal egyenlőtlenebbül oszlik el, mint a jövedelem. Nagyon gyakran előfordul, hogy a gazdasági szereplők viszonylag hasonló bevétellel rendelkeznek, de a vagyon tekintetében – nem pénzbeli, altruizmusból adódó, öröklési és egyéb okokból – nagymértékben különböznek egymástól. Ennek eredményeképpen a vagyoni egyenlőtlenségekre

¹ Erre példa: Salverda et al. (2013, 2.3. és 5.2. táblázat)

történi összpontosítás objektívebb képet ad az uniós polgárok közötti valós pénzübeli különbségekről.

- 2.3 Az EGSZB álláspontja szerint az európai gazdaság egyre dinamikusabban fejlődik, és ez kihívás elé állítja az intézményeket abban a tekintetben, hogy képesek-e lépést tartani a változásokkal. Ez a kérdés az uniós tagállamok fejlődése közötti eltérésekről szóló vita szempontjából is különösen időszerű. Lényeges különbségek tapasztalhatók a fejlett és fejlődő országok, Nyugat- és Kelet-Európa, az euróövezethez tartozó és az azon kívüli tagállamok, valamint a schengeni térséghez tartozó és a schengeni térséghez nem tartozó tagállamok között.
- 2.4 Az EGSZB megjegyzi, hogy a jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenség 1970 óta fokozatosan növekszik Európában. A globalizációnak összességében véve pozitív szerepet kellene betöltenie az országok közötti jövedelmi és anyagi különbségek csökkentésében, de az elmúlt években a tendencia megfordult. Azon felül, hogy a háztartások felső 10%-a keresi meg az összes jövedelem körülbelül 31%-át, még a 28 EU-tagállam összes vagyonának több mint 50%-a is az ő tulajdonukban van. A vagyoni növekedés számos országban meghaladja a GDP növekedését, ami óriási különbségekhez vezet². Ennek súlyos gazdasági, társadalmi és politikai következményei vannak, ami mind a nyilvánosság, mind a szakértők és politikusok körében komoly vitát tesz szükségessé arról, hogy miként kezeljük ezt a problémát, és elengedhetlenné teszi a szakpolitikai fellépést.
- 2.5 Az EGSZB úgy véli, hogy fennáll annak a valódi kockázata, hogy az egyenlőtlenség problémája világszinten súlyosbodik, mivel a gazdaság Európában rendkívül gyorsan fejlődik, és egyre nehezebb időben végrehajtani a makrogazdasági politikákat. Azt, hogy a jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenség az elmúlt évtizedek során növekedett, megerősíti a Gini-együttható növekedése, amely az OECD-országokban az 1980-as évek közepén mért 0,29-ről 2013–2015-ben átlagosan 0,32–0,35-re emelkedett. Az egyes EU-tagállamokban hasonló tendenciát figyelhetünk meg³. Megjegyzendő azonban, hogy olyan országokban, mint Bulgária, Litvánia vagy Románia, ez az együttható már 0,37 feletti, kritikus értéket ért el⁴. Míg a jövedelmi egyenlőtlenségekről rengeteg adat és tanulmány áll rendelkezésre, sokkal kevesebbet tudunk a háztartások vagyonának egyenlőtlen eloszlásáról az egyes országokban és az egyes országok között. Még ma sem állnak rendelkezésre olyan nemzetközi normák, melyeket a nemzeti statisztikai hivatalok és más adatfeldolgozók a vagyoneeloszlásra vonatkozó adatok gyűjtésekor alkalmazhatnának⁵.
- 2.6 Aggodalomra ad okot, hogy számos európai gazdaságban az általános bizalmatlanság miatt nem forgatják vissza a gazdaságba a felhalmozott profitot, ez pedig a verseny elfojtásához, a beruházások drámai visszaeséséhez és ahhoz vezetett, hogy nem jöttek létre új munkahelyek.

² Thomas Piketty: *Capital in the Twenty-First Century* [Tőke a 21. században], Harvard University Press, 2014, ISBN 978-0674430006.

³ Gazdasági Egyenlőtlenség, az Európai Parlament Gazdasági és Monetáris Bizottságának és Foglalkoztatási és Szociális Bizottságának tájékoztatója, 2016. július.

⁴ Eurostat, EU-SILC 2015.

⁵ OECD, *Statistic Brief* [Statisztikai tájékoztatás], 2015. június, 21. szám.

Thomas Piketty az elsősorban az európai gazdaságot vizsgáló könyvében⁶ empirikus bizonyítékkal szolgál ezzel kapcsolatban. Ha a profitot csak felhalmozzák és feltőkésítés céljára használják, azzal nem segítik elő, hogy hozzáadott érték teremtődjék, vagy növekedjék a források hozama a reálgazdaságban. Ezért logikus, hogy az EU-ban évtizedek óta egyre mélyül a szakadék a szegények és a gazdagok között.

- 2.7 Az EGSZB szerint fennáll a veszélye annak, hogy az uniós tagállamokban középtávon nyomás alá kerül a középosztály. A belátható jövőben egyre több munkahely fog megszűnni a digitalizáció és a robotizálás következtében. Emellett bizonyos szakmák is eltűnőben vannak, bár a korábbi és a jelenlegi tapasztalatok is arra engednek következtetni, hogy ezek a tendenciák akár új munkahelyeket és szakmákat is eredményezhetnek. Ezek a változások – ha nem kezelik őket megfelelően – várhatóan hozzájárulnak az egyenlőtlenségek növekedéséhez. Az EGSZB véleménye szerint időben fel kell lépniük az olyan negatív következmények ellensúlyozása érdekében, amelyek a technológiai megújulás egyébként innovatív és társadalmi szempontból általánosságban előnyös folyamataiból erednek.
- 2.8 Az EGSZB attól tart, hogy a tagállamokban a profitráta egyre kevésbé lesz egyensúlyban a munkaerő-tényező által előállított hozzáadott értékkel. Ez mind a vagyon, mind a jövedelem szempontjából az egyenlőtlenségek növekedéséhez vezet Európában.

3. Általános megjegyzések

- 3.1 A vagyoni egyenlőtlenségek jellemzően sokkal nagyobbak, mint a jövedelmi különbségek⁷. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy elsősorban a tagállamok rendelkeznek a megfelelő eszközökkel ahhoz, hogy orvosolják a gazdasági és szociális egyenlőtlenségeket. Ilyen eszközök például a beruházást, a gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést szolgáló programok, az adózás és a szociális transferek. Európai szinten is van azonban cselekvési mozgástér, és ezt a kérdést az európai intézményeknek sokkal komolyabban kellene venniük, mivel a vagyoni egyenlőtlenségeknek a reálgazdasági ciklusra gyakorolt hatásai összetettek és sokkal hosszabb távúak. A meglévő szakpolitikák továbbra is inkább a jövedelemre, mintsem a vagyonra irányulnak.
- 3.2 Az EGSZB meglátása szerint a fő problémát az jelenti, hogy az európai gazdaság által elért növekedés gyakran nem szolgálja a gazdaságilag hátrányos helyzetűek javát. A cél semmiképpen sem lehet az, hogy fékezzük a piacgazdaság működését, amely esélyeket kínál arra, hogy innováció, vállalkozásindítás és munkahelyteremtés útján vagyont generáljunk, és így elősegíti a gazdasági növekedést, a foglalkoztatást és a társadalombiztosítás finanszírozását. Azok az emberek azonban, akik a vagyon- és jövedelem-újraelosztási piramis alján helyezkednek el, általában nem profitálnak az újonnan létrehozott munkahelyekből. Ebből következik, hogy pénzügyi szempontból a társadalom akkor válhat egyenlőbbé, ha az Európai Unió politikája olyan intézkedéseket céloz meg, amelyek gondoskodnak arról, hogy egyre több

⁶ Thomas Piketty: Capital in the Twenty-First Century [Tőke a 21. században], Harvard University Press, 2014, ISBN 978-0674430006.

⁷ Mennyiségi szempontból.

ember léphessen be a munkaerőpiacra és részesülhessen az inkluzív gazdasági növekedés előnyeiből. Ebben az összefüggésben a vagyoni egyenlőtlenségek csökkentése és a hosszú távú gazdasági növekedés megszilárdítása az érme két oldalát jelentik.

- 3.3 Az EGSZB aggódik amiatt, hogy a növekvő vagyonfelhalmozás a társadalomban egy „járadékélvező” gondolkodásmód kialakulásához vezet, ami a vagyon visszaforgatásának elmaradását eredményezi. A felhalmozás ezért nem járul hozzá a reálgazdaság fejlődéséhez és a potenciális GDP-növekedéshez. Ez a fő probléma, amellyel Piketty könyve foglalkozik – tizenöt évnyi kutatásnak és a kapitalista társadalmakban megfigyelhető jövedelmi és vagyoni egyenlőtlenségekkel kapcsolatos empirikus adatok gyűjtésének az eredményét ismertetve. A végeredmények jelentős különbségeket mutatnak az EU-n belül, bár a szerző egyes módszereit többen kétségbe vonják. Piketty adatai szerint a tőke megtérülésének éves aránya 4–5%, míg az éves jövedelemnövekedés Közép-Európában körülbelül 1–1,5% országtól függően, tekintettel az érintett országok közötti nyilvánvaló különbségekre.
- 3.4 Az EGSZB szerint a megfelelő szinteken további intézkedésekre van szükség az olyan területeken, mint például a szélsőséges pénzügyi dominancia, valamint az adópolitika további összehangolása és harmonizálása, ezenkívül fel kell lépni az adóparadicsomok, az adócsalás és -kijátszás ellen, hogy leküzdjük az árnyékgazdaság hosszú távú tendenciáját – melyhez hozzátartozik a céges jövedelem nem korrekt bejelentése, a be nem jelentett vagy rejtett munkaerő és a „zsebbe fizetett” bér –, és intézkedéseket kell kidolgozni az adócsomagoknak, illetve az egyes adók tagállami adóbevételeken belüli arányának az optimalizálására. A munkaalapú adózás felől el kell mozdulni a vagyonalapú adózás felé.
- 3.5 Az elmúlt két évtizedben a tagállamok közötti adóverseny következményeképpen sok kormány olyan intézkedéseket hajtott végre, melyek megváltoztatták a fiskális politika újraelosztó jellegét, és nagyobb egyenlőtlenséghez vezettek. Az EGSZB ajánlja, hogy a tagállamok vizsgálják meg adópolitikájuk kedvezőtlen hatásait, és mielőbb orvosolják ezt a problémát.
- 3.6 Az EGSZB úgy gondolja, hogy a Juncker-tervnek mindenekelőtt azokra az országokra kellene irányulnia, ahol a legnagyobb az egyenlőtlenség, függetlenül annak jellegétől. Feltétlenül szükséges a külföldi és belföldi beruházások ösztönzése. Mindezeket egységes módon, az európai jogszabályokkal és az adott nemzeti sajátosságokkal összhangban kell végrehajtani, és az alapok felhasználását körültekintően nyomon kell követni.

4. Részletes megjegyzések

- 4.1 Az euróövezetbe tartozó országok közül Németországra és Ausztriára a legjellemzőbb a vagyoni egyenlőtlenség. Németországban a népesség leggazdagabb 5%-ának tulajdonában van az ország vagyonának 45,6%-a, Ausztriában pedig ez az arány még magasabb: 47,6%^{8,9}. A

⁸ Eurosystem Household Finance and Consumption Survey [Eurórendszerbeli felmérés a háztartások költségvetéséről és fogyasztásáról], 2010.

⁹ Vermeulen, 2016 (EKB-munkadokumentum), a becslések a Forbes által összeállított, a világ leggazdagabb embereit tartalmazó listákon alapulnak.

probléma olyan országokban is megfigyelhető – és a tendencia is azonos –, mint például Ciprus, Portugália, Franciaország, Finnország, Luxemburg és Hollandia¹⁰, ami rámutat arra, hogy az egyes országok között feltűnően nagy különbségek vannak a forráselosztást illetően. Ezekben az országokban ugyan alacsony a jövedelmi egyenlőtlenség, a vagyoni egyenlőtlenség viszont magas.

- 4.2 1910-ben az európai népesség 10%-ának kezében volt a vagyon 90%-a, ezen belül pedig a leggazdagabb 1% tulajdonában a vagyon 50%-a. Ezt követően, a két világháború és a pénzügyi tőke nagy részét felemésztő gazdasági világválság, valamint a jövedelemre és az öröklésre erőteljesen progresszív adókat kivető különböző közpolitikák, a pénzügyi spekuláció korlátozása, a tőkéből származó jövedelem terhére történő fizetésemelések stb. eredményeképpen az egyenlőtlenség jelentős mértékben csökkent. Az 1970-es és 1980-as években a leggazdagabb 1% tulajdonában volt a vagyon 20%-a, a következő 9% 30%-ot, a középosztálybeli 40% pedig 40%-ot birtokolt. A jövedelmi egyenlőtlenség szintén jelentős mértékben csökkent¹¹. 1980-tól kezdve azonban az egyenlőtlenség ismét növekedésnek indult. Napjainkban a 28 tagú EU fejlett országaiiban a magántőke a GDP 500–600%-a között van, Olaszországban eléri a 800%-ot.
- 4.3 Az EGSZB szerint a vagyon nemek szerinti megoszlásával is komoly a gond. Szlovákia és Franciaország a leginkább érintett, ezt a két országot Ausztria, Németország és Görögország követi. Szlovákiában és Franciaországban a vagyon több mint 75%-a férfiak tulajdonában van, a nőkre csak 25% jut – annak ellenére, hogy ezekben az országokban ettől jelentősen eltérő a nemek közötti arány. Ausztriában, Németországban és Görögországban a vagyon körülbelül 55%-a van férfiak tulajdonában¹². Fontos az ilyen tendenciák okainak, valamint annak az elemzése, hogy ezt a szempontot figyelembe kell-e venni a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó, az egész EU-ra kiterjedő politikában.
- 4.4 Az EGSZB rendkívül fontosnak tartja azt, hogy a vagyon milyen módon oszlik meg az oktatás, a szakképzés, az egészségügyi szolgáltatások, a lakhatás stb. finanszírozása szempontjából. Az európai szociális modellel összhangban tiszteletben kell tartanunk az olyan alapelveket, mint az egyenlő esélyek és bánásmód, a nemek közötti egyenlőség, a megkülönböztetésmentesség és a generációk közötti méltányosság. A humántőke megerősítését célzó strukturális reformok fontos szerepet játszanak az életminőség javításában, és a munkajövedelem és a vagyon terén tapasztalható egyenlőtlenségeket is csökkenthetik.
- 4.5 Az euróövezetben az emberek körülbelül 44%-ának van tartozása valamilyen módon bankok vagy pénzügyintézetek felé. A helyzet kedvezőbb, mint például az Egyesült Államokban – ahol ez a szám 75% –, az eladósodottság növekedésének az elmúlt években megfigyelhető üteme azonban

¹⁰ HFCS (felmérés a háztartások költségvetéséről és fogyasztásáról), 2010; Sierminska és Medgyesi, 2013; Holzner, Jestl, Leitner, 2015.

¹¹ Thomas Piketty: *Capital in the Twenty-First Century* [Tőke a 21. században], Harvard University Press, 2014, ISBN 978-0674430006.

¹² Miriam Rehm, Alyssa Schneebaum, Katharina Mader, Katarina Hollan: *The Gender Wealth Gap Across European Countries* [A nemek közötti vagyoni egyenlőtlenség európai országokban], Bécsi Gazdaságtudományi Egyetem, Közgazdasági Tanszék, 232. sz. munkadokumentum, 2016. szeptember.

aggasztó¹³. A bankrendszer felelőssége is rendkívül nagy, mivel elsődleges megelőző intézkedéseket tudna hozni a társadalom egyre növekvő általános eladósodottsága ellen. A felelős magatartásnak központi szerepet kell kapnia.

- 4.6 Az utóbbi három évtizedben a felgyorsult globalizáció növelte a munkára nehezedő adóterhet, és megfordította a bérek és a tőke arányát a bruttó hazai termékben. Ennek következtében 1980 és 2006 között az OECD-tagállamok többségében évente átlagosan 0,3%-kal csökkent a bérek GDP-n belüli aránya. A profit részesedése viszont ugyanebben az időszakban körülbelül a GDP 31%-áról a 47%-ára nőtt az EU 15 régi tagállamában¹⁴. Az EGSZB szerint a tagállamoknak és az Európai Uniónak sürgősen intézkedéseket kell hozniuk ennek a tendenciának a megfordítására.
- 4.7 Az EGSZB aggódik amiatt, hogy olyan országokban, mint például Nagy-Britannia vagy Franciaország, a vagyon több mint 50%-a ingatlanokban van. Ez egyfelől a vagyon diverzifikációjának hiányára utal. Másfelől pedig azt jelenti, hogy az emberek nagy része ingatlanokból származó jövedelemből halmozza fel a vagyonát. Ezt a vagyont a későbbiekben nem forgatják vissza a gazdaságba. A feltőkésítés önmagában felhalmozódást eredményez. Itt felmerül tehát a hozzáadott értéknél sokkal gyorsabb ütemben növekvő tőke kérdése. Az Oxfam legutóbbi jelentése¹⁵ feltárta, hogy a világ nyolc leggazdagabb emberének vagyona egyenlő a legszegényebb 50% vagyonával – ez a széles körben tapasztalható társadalmi elégedetlenség egyik forrása. Az iparosodás korában a tőke jelentős tényezőnek számított, de ha öncéllá válik, elveszti a funkcióját.

Kelt Brüsszelben, 2017. december 6-án.

Georges DASSIS
az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöke

*

* *

Megjegyzés: Melléklet a következő oldalakon.

¹³ HFCS (felmérés a háztartások költségvetéséről és fogyasztásáról), 2010; Sierminska és Medgyesi, 2013; Holzner, Jestl, Leitner, 2015.

¹⁴ OECD, In It Together: Why Less Inequality Benefits All [Együtt – Miért jó mindenkinek az egyenlőtlenség csökkenése?], az OECD kiadóhivatala, Párizs, 2015.

¹⁵ An Economy for the 99% [Gazdaságot a 99%-nak] (Oxfam, 2017).

MELLÉKLET
az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
VÉLEMÉNYÉHEZ

A következő módosító indítványt, amelynél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a vita során elutasították.

1.4. pont

A következőképpen módosítandó:

Az EGSZB szerint a társadalmi juttatások és a szociális támogatás jól működő rendszerére van szükség. Az újraelosztás mint kompenzációs mechanizmus nagymértékben ellensúlyozhatná a piaci rendszer hiányosságait. A közjavakat (szociális infrastruktúra, közérdekű szolgáltatási létesítmények stb.) fejleszteni kellene, és úgy kellene tekinteni rájuk, mint az egyenlőtlenségek kezelésének eszközeire. Ami az adóbevételeket illeti, a munkaalapú adózásról át kell helyezni a hangsúlyt a vagyonalapú adózásra úgy, hogy az öröklésre és a tőkejövedelemre vetnek ki adókat. A tagállamoknak meg kellene változtatniuk az adóbevételek súlypontját, és ennek során a munkát mint tényezőt kevésbé kellene megadóztatniuk.

Indokolás

A szubszidiaritás elvének figyelembevételével, valamint a tagállamok közötti különbségekre, a digitális társadalom fejlődéséből adódó változásokra és a fenntartható fejlődés biztosításának szükségességére való tekintettel a tagállamoknak nagyobb szerepet kellene hagyni az adórendszerek átalakítása során. Lehetséges lenne például, hogy a súlypontot az itt említett adók helyett inkább környezetvédelmi adókra, a szén-dioxid-kibocsátások megadóztatására vagy teljesen újszerű adótípusokra (gépekre kivetett adók) helyezzük át.

A módosító indítványt 95 szavazattal 116 ellenében, 24 tartózkodás mellett elutasítják.